

STUDII DE ATELIER.
CERCETAREA MINORITĂȚILOR
NAȚIONALE DIN ROMÂNIA

WORKING PAPERS IN ROMANIAN
MINORITY STUDIES

MŰHELYTANULMÁNYOK
A ROMÁNIAI KISEBBSÉGEKRŐL

3 / 2008

FOSZTÓ LÁSZLÓ

BIBLIOGRAFIE CU STUDIILE
ȘI REPREZENTĂRILE DESPRE
ROMII DIN ROMÂNIA

Cu accentul pe perioada 1990–2007

ISPMN

INSTITUTUL PENTRU STUDIAREA
PROBLEMELOR MINORITĂȚILOR
NAȚIONALE

GUVERNUL ROMÂNIEI

STUDII DE ATELIER. CERCETAREA MINORITĂȚILOR NAȚIONALE DIN ROMÂNIA
WORKING PAPERS IN ROMANIAN MINORITY STUDIES
MŰHELYTANULMÁNYOK A ROMÁNIAI KISEBBSÉGEKRŐL

Nr. 3

Fosztó László

**BIBLIOGRAFIE CU STUDIILE
ȘI REPREZENTĂRILE DESPRE
ROMII DIN ROMÂNIA**

Cu accentul pe perioada 1990–2007

INSTITUTUL PENTRU
STUDIAREA PROBLEMELOR
MINORITĂȚILOR NAȚIONALE

Cluj-Napoca, 2008

STUDII DE ATELIER. CERCETAREA MINORITĂȚILOR NAȚIONALE DIN ROMÂNIA
WORKING PAPERS IN ROMANIAN MINORITY STUDIES
MŰHELYTANULMÁNYOK A ROMÁNIAI KISEBBSÉGEKRŐL

■ Nr. 3:

Autor: Fosztó László

Titlu: Bibliografie cu studiile și reprezentările despre romii din România – cu accentul pe perioada 1990–2007

■ Coordonator serie: Bokor Zsuzsa

© INSTITUTUL PENTRU STUDIAREA PROBLEMELOR MINORITĂȚILOR NAȚIONALE
Cluj-Napoca, 2008
ISSN 1844 – 5489
www.ispmn.gov.ro

■ Concepție grafică, copertă: Könczey Elemér

■ Technoredactare: Fazakas Botond

■ Tipar: IDEA și Gloria, Cluj-Napoca

Cuprins

Introducere ■ 4

Structura ■ 4

Despre modul de căutare (proiectul de bază de date) ■ 4

Despre stadiul actual al cercetării ■ 4

Bibliografii specializate, publicații de referință, secțiuni de enciclopedie ■ 5

Resurse on-line ■ 5

Dicționare, manuale ■ 6

Lucrări clasice ■ 6

Volume generale și monografii ■ 7

Colecții de documente ■ 8

Volume editate ■ 8

Studii ■ 10

Istorie ■ 10

Lingvistică ■ 11

Folclor ■ 11

Antropologie-etnologie ■ 12

Sociologie-demografie ■ 15

Analize politice, analize de reprezentări media ■ 17

Autobiografii, interviuri, oral history ■ 19

Filme documentare ■ 20

Reprezentări artistice ■ 20

Literatură ■ 20

Filme ■ 21

Rapoarte, propuneri și alte documente ■ 21

Council of Europe ■ 21

European Roma Rights Center (ERRC) ■ 21

Human Rights Watch ■ 21

Minority Rights Group ■ 21

Open Society Institute (OSI) ■ 21

The Organization for Security and Co-operation in Europe (OSCE) ■ 22

Project on Ethnic Relations (PER) ■ 22

United Nations Development Programme (UNDP) ■ 22

The World Bank ■ 22

Introducere

Bibliografia de mai jos este primul produs al unei cercetări documentare în domeniul studiilor comunităților de romi, fiind o culegere de date a documentelor și analizelor asupra politicilor publice, sociale, educaționale etc. din spațiul european, cu atenție sporită pe zona Europei Centrale și de Est, Sud-Est. Cercetarea are ca obiect producerea unei bibliografii adnotate și cât se poate de completă în domeniu. Culegerea de date bibliografice se adresează cercetătorilor în științele sociale interesate de problemele romilor și de relațiile interetnice, dar va putea servi și ca un instrument de orientare persoanelor și instituțiilor active în dezvoltarea comunitară sau celor angajate în îmbunătățirea situației romilor din România și din regiunea est-europeană.

Structura

Structura paper-ului de față urmărește o logica mixtă: publicațiile au fost ordonate tematic, și pe tipuri de publicații (volume monografice, studii de specialitate, rapoarte și alte documente) iar listele apar în ordine alfabetică după numele autorului și data publicației. În unele secțiuni (ex. studii științifice) există subsecțiuni pe discipline academice, în altele (ex. rapoarte și alte documente – subsecțiune care trebuie completată) subdiviziunile sunt formate după instituțiile care au publicat documentele. Cred că utilitatea acestui paper ca document de referință nu suferă din cauza acestor diferențe categorizatorii. Unul dintre scopurile cercetării este dezvoltarea sistemului cuvintelor-cheie care se ascund „în spatele” acestor diviziuni. În această prima ediție titlurile publicațiilor apar în limba originală fără traducere, traducerea titlurilor și câte un rezumat (în engleză/română) al lucrărilor vor fi incluse în edițiile următoare.

Despre modul de căutare (proiectul de bază de date)

În forma actuală, se pot efectua căutări simple după numele autorului și data publicației. O îmbunătățire majoră a acestui proiect bibliografic se va realiza prin introducerea datelor într-o bază de date electronică cu un motor de căutare prin filtrarea avansată a cuvintelor cheie etc. Acest paper trebuie văzut ca un prim pas în această direcție.

Despre stadiul actual al cercetării

Această cercetare documentară se află în proces de dezvoltare. Lipsurile sau greșelile care apar în acest paper vor fi corectate în edițiile următoare. Orice sugestie sau adăugire este binevenită și în acest sens. În faza prezentă sunt înregistrate în jur de 1000 titluri care acoperă toate țările din regiune, dintre care prezenta bibliografie cuprinde cca. 300 titluri cu referințe directe la România. Referințele la articolele de presă au fost excluse.

Bibliografii specializate, publicații de referință, secțiuni de enciclopedie

BEISSINGER, Margaret H.

2006 Roma. In: CLEMENTS, William M. (ed.): *The Greenwood encyclopedia of world folklore and folklife. Volume 3. Europe*. Greenwood Press – Westport CT, London, 395–408.

BENEDEK Katalin

2001a Bibliography of the Repertoire of Gypsy Storytellers. In: BÓDI Zsuzsanna (szerk.): *Cigány néprajzi kutatások Közép- és Kelet-Európában. Gypsy Ethnographical Research in Central and Eastern Europe*. Cigány Néprajzi Tanulmányok 10. Magyar Néprajzi Társaság, Budapest, 102–109.

2001b Cigány mesemondók repertoárjának bibliográfiája. In: BÓDI Zsuzsanna (szerk.): *Cigány néprajzi kutatások Közép- és Kelet-Európában. Gypsy Ethnographical Research in Central and Eastern Europe*. Cigány Néprajzi Tanulmányok 10. Magyar Néprajzi Társaság, Budapest, 94–101.

BÓDI Zsuzsanna

2001 Válogatás a cigányságról szóló magyar nyelvű néprajzi irodalomból / Selection from the Ethnographical Literature in Hungarian about the Gypsies. In: BÓDI Zsuzsanna (szerk.): *Cigány néprajzi kutatások Közép- és Kelet-Európában. Gypsy Ethnographical Research in Central and Eastern Europe*. Cigány Néprajzi Tanulmányok 10. Magyar Néprajzi Társaság, Budapest, 161–242.

JAKAB Albert Zsolt – POZSONY Ferenc

2007 Az erdélyi cigányság kutatása. Válogatott bibliográfia. In: ILYÉS Sándor – POZSONY Ferenc (szerk.): *Lokalitások, határok, találkozások. Tanulmányok erdélyi cigány közösségekről*. Kriza János Néprajzi Társaság Évkönyve 15. Kriza János Néprajzi Társaság, Kolozsvár 203–234.

POZSONY Ferenc

2001a The Achievements and Tasks of Gypsy Research in Transylvania. In: BÓDI Zsuzsanna (szerk.): *Cigány néprajzi kutatások Közép- és Kelet-Európában. Gypsy Ethnographical Research in Central and Eastern Europe*. Cigány Néprajzi Tanulmányok 10. Magyar Néprajzi Társaság, Budapest, 16–32.

2001b Az erdélyi cigánykutatások eredményei. In: BÓDI Zsuzsanna (szerk.): *Cigány néprajzi kutatások Közép- és Kelet-Európában. Gypsy Ethnographical Research in Central and Eastern Europe*. Cigány Néprajzi Tanulmányok 10. Magyar Néprajzi Társaság, Budapest, 12–15.

STRECK, Bernard et alii (ed.)

2003 *Zigeuner des Schwarzmeergebiets. Eine Bibliographie*. Orientwissenschaftliches Zentrum, Halle-Wittenberg

TONG, Diane (ed.)

1995 *Gypsies: A Multidisciplinary Annotated Bibliography*. Garland, New York

Resurse on-line

Roma and Forced Migration. An Annotated Bibliography, Second Edition,
<http://www.osi.hu/rpp/biblio/>

Scurt istoric al contribuțiilor românești consacrate domeniului rrom (perioada 1990–2002), <http://www.old.edu.ro/rromanipen/structura.html>

Specialized Library with Archive “Studii Romani”, Sofia, <http://212.72.210.65/sr-www/bibliography%20en.html>

EUROROM, Roma und Sinti in Europa Literaturhinweise, Europäisches Migrationszentrum, EMZ Berlin, http://www.emz-berlin.de/projekte/pj06_52.htm

Forum Tsiganologische Forshung, Universität Leipzig, <http://www.uni-leipzig.de/~ftf/>

Fundația Social-Culturală a romilor „Ion Cioabă”, <http://www.icfoundation.ro/>

Le Centre de recherches tsiganes, http://www.isn.ethz.ch/osce/networking/research&programmes/research_other/doc_related/gypsy_center_F.htm

The Romani Linguistics Page, The University of Manchester, <http://www.llc.manchester.ac.uk/Research/Projects/romani/>

The Romani Project, Karl-Franzens-University in Graz, <http://romani.uni-graz.at/romani/index.en.shtml>

Romanothan – the resources site of Roma / Gypsies in Romania, <http://www.romanothan.ro/>

Dicționare, manuale

ROMLEX the Romani lexicon, <http://romani.kfunigraz.ac.at/romlex/>

CĂRJAN, Lazăr – BIȚU, Nicolae – SPERIATU, Marian

2001 *Ghid de conversație român–rrom (țigănesc) în grai spoitoresc*. Curtea Veche, București

MIHAI CIOABĂ, Luminița

2001a *Curs intensiv de limba rromani*. Editura Neo Drom, Sibiu

2001b *Ghid de conversație Român–Țigănesc*. Editura Teora, București

SARĂU, Gheorghe

1992 *Mic dicționar rom–român*. Editura Kriterion, București

1998 *Dicționar rrom (spoitoresc) – român*. Editura Kriterion, București

2000a *Curs de limba rromani*. Editura Dacia, Cluj-Napoca

2000b *Dicționar rrom–român*. Editura Dacia, Cluj-Napoca

2000c *Ghid de conversație român–rrom*. Editura Kriterion, București

SARĂU, Gheorghe – COLCERIU, Corneliu

1998 *Dicționar român–rrom (căldărăesc) – rrom (căldărăesc) – român*. Editura Kriterion, București

SZABÓ Géza

2000 *Magyar–cigány szótár. Cigány–magyar szótár*. Komp-Press, Korunk Baráti Társaság, Cluj-Napoca

Lucrări clasice

FRASER, Angus

1995 [1992] *The Gypsies*. Blackwell, Oxford

1999 *Țigani*. Editura Humanitas, București

2002 *A cigányok*. Osiris, Budapest

KOGĂLNICEANU, Mihail

1837 *Esquisse sur l'histoire, les moeurs et la langue des Cigains connus en France sous le nom de Bohémiens*. Berlin

1975 [1891] *A cigányok felszabadítása*. (trad. Nagy Géza). In: KERÉKES György (ed.): *A parasztság sorsának könnyítése*. Kriterion, Bukarest, 153–219.

SERBOIANU, Popp C. J.
1930 *Les Tsiganes*. Payot, Paris

WLISLOCKI, Heinrich von
1890 *Von wandernden Zigeunervölke. Bilder aus dem Leben der Sibenbürger Zigeuner. Geschichtliches, Ethnologisches, Sprache und Poesie*. Hamburg
2000 *Despre poporul nomad al rromilor. Imagini din viata rromilor din Transilvania*. Editura Atlas, București

Volume generale și monografii

ACHIM, Viorel
1998 *Țigani în istoria României*. Editura Enciclopedică, București
2001 *Cigányok a román történelemben*. Osiris, Budapest
2004 *Roma in the History of Romania*. CEU Press, Budapest

BARANY Zoltán
2002 *The East European Gypsies. Regime Change, Marginality and Ethnopolitics*. Cambridge University Press, Cambridge
2003 *A kelet-európai cigányság. Rendszerváltás, marginalitás és nemzetiségi politika*. Athenaeum 2000 Kiadó, Budapest

BEISSINGER, Margaret H.
1991 *The Art of the Lăutar: The Epic Tradition of Romania*. Garland Publishing, New York–London

BOBU, Nicolae
2000 *Cutura justițiară. Judecata de pace la romi*. Centrul de Resurse pentru Comunitățile de Romi, Cluj-Napoca
2002 *Book about Roms: Common law – A legal peace process*. Dacia, Cluj-Napoca

CHELCEA, Ion
1944a *Rudarii. Contribuție la o enigmă etnografică*. Casa Școalelor, București
1944b *Tigani din România. Monografie etnografică*. Editura Institutului Central de Statistică, București

CROWE, David
1994 *A History of the Gypsies in Eastern Europe and Russia*. St. Martins Press, New York

ENGBRIGSTEN, Ada
2007 *Exploring Gypsiness: Power, Exchange and Interdependence in a Transylvanian Village*. Berghahn Books, Oxford–New York

FONSECA, Isabel
1995 *Bury me standing: The Gypsies and their Journey*. Chatto and Windus, London
2001 *Îngropați-mă în picioare*. Editura Dacia, Cluj-Napoca

HANCOCK, Ian
2002 *We are the Romani people*. University of Hertfordshire Press, Hatfield
2004 *Mi vagyunk a romani nép*. Pont Kiadó, Budapest

IOANID, Radu
2000 *The Holocaust in Romania. The Destruction of Jews and Gypsies Under the Antonescu Regime, 1940–1944*. Ivan R. Dee, Chicago

LIÉGEOIS, Jean-Pierre
1986 *Gypsies: An Illustrated History*. Al Saqi Books, London

MATRAS, Yaron

2002 *Romani: A Linguistic Introduction*. Cambridge University Press, Cambridge

MERFEA, Mihai

1991 *Țigani: Integrarea socială a romilor*. Editura „Bârsa”, Braşov

1998 *Cultură și civilizație romani*. Editura Didactică și Pedagogică R.A., București

POGÁNY István

2004 *The Roma Café*. Pluto Press, London, Sterling

PONS, Emanuelle

1995 *Țigani din România. O minoritate în tranziție*. Editura Compania, București

REMMELE, Frantz

1993 *Die Roma Rumaniens: Volk ohne Hinterland*. Picus Verlag, Vienna

RIES, Johannes

2007 *Welten Wanderer. Über die kulturelle Soveränität siebenbürgischer Zigeuner und den Einfluss des Pfingstchristentums*. Ergon Verlag, Würzburg

Colecții de documente

ACHIM, Viorel (ed.)

2004 *Documente privind deportarea țiganilor în Transnistria*. Editura Enciclopedică, București

ALBERT Ernő

2000 *Szabad madár. Háromszéki cigányoktól gyűjtött népköltészet és levéltári okmányok*. Charta Kiadó, Sepsiszentgyörgy

IONESCU, Vasile (ed.)

2000a *Deportarea romilor în Transnistria. De la Auschwitz la Bug*. Editura Centrului rromilor pentru politici publice „Aven amentza”, București

2000b *Robia țiganilor în Țările Române. Moldova. Rromii din România – Studii și documente istorice*. Editura Centrului rromilor pentru politici publice „Aven Amentza”, București

2001 *Robia rromilor în Țările Române: Țara Românească*. Editura Centrului rromilor pentru politici publice „Aven Amentza”, București

MATEI, Petre (ed.)

2001 *Deportarea rromilor în Transnistria. Documente de arhivă*. Editura Centrului rromilor pentru politici publice „Aven Amentza”, București

NASTASĂ, Lucian – Varga Andrea (ed.)

2001 *Minorități etnoculturale. Mărturii documentare. Țigani din România (1919–1944)*. Ethnocultural Diversity Center, Cluj-Napoca

Volume editate

ABRAHAM, Dorel – BĂDESCU, Ilie – CHELCEA, Septimiu

1995 *Interethnic Relations in Romania: Sociological Diagnosis and Evaluation of Tendencies*. Editura Carpatica, Cluj-Napoca

- ANĂSTĂSOAIE, Viorel-Marian – TARNOVSCHI, Daniela (ed.)
2001 *Proiecte pentru romii din România, 1990–2000*. Fundația CRDE, Cluj-Napoca
- BAKÓ Boglárka (szerk.)
2003 *Lokális világok. Együttélés a Kárpát-medencében*. MTA Társadalomkutató Központ, Budapest
- BARI Károly (szerk.)
1998 *Tanulmányok a cigányságról és hagyományos kultúrájáról*. Petőfi Sándor Művelődési Központ, Gödöllő
- BAUMANN, Max Peter (ed.)
2000 *Music, Language and Literature of the Roma and Sinti*. Verlag für Wissenschaft und Bildung, Berlin
- BÓDI Zsuzsanna (szerk.)
2001 *Cigány néprajzi kutatások Közép- és Kelet-Európában. Gypsy Ethnographical Research in Central and Eastern Europe. Cigány Néprajzi Tanulmányok 10*. Magyar Néprajzi Társaság, Budapest
- BODÓ Julianna (szerk.)
2002 *Helykeresők? Roma lakosság a Székelyföldön*. Pro-Print Könyvkiadó – KAM, Csíkszereda
- CACE, Sorin et alii.
2001 *Cercetări cu privire la minoritatea rromă*. Editura Expert, București
- CROWE, David – KOLSTI, John (ed.)
1991 *The Gypsies of Eastern Europe*. M. E. Sharpe, New York
- GAGYI József (szerk.)
1996 *Egy más mellett élés. A magyar–román, magyar–cigány kapcsolatokról*. Pro-Print Könyvkiadó – KAM, Csíkszereda
- GUY, Will (ed.)
2001 *Between past and future: the Roma of Central and Eastern Europe*. University of Hertfordshire Press, Hatfield
- ICCV
2002 *Indicatori privind comunitățile de romi din România*. Editura Expert, București
- ILYÉS Sándor – POZSONY Ferenc (szerk.)
2007 *Lokalitások, határok, találkozások. Tanulmányok erdélyi cigány közösségekről. A Kriza János Néprajzi Társaság Évkönyve 15*. Kriza János Néprajzi Társaság, Kolozsvár
- KENRICK, Donald (ed.)
1999 *In the shadow of the Swastika. The Gypsies during the Second World War - 2*. Interface Collection vol. 13. University of Hertfordshire Press, Hatfield
- KOVÁCS Nóra – OSVÁT Anna – SZARKA László (szerk.)
2004 *Tér és terep. Tanulmányok az etnicitás és az identitás kérdésköréből III*. Akadémiai Kiadó, Budapest
- MATRAS, Yaron
1995 *Romani in contact: the history, structure, and sociology of a language*. 1st International conference on Romani linguistics: Selected papers. Philadelphia: J. Benjamins, Amsterdam
- MIHOK, Brigitte
1999 *Vergleichende Studie zur Situation der Minderheiten in Ungarn und Rumänien (1989–1996) unter besonderer Berücksichtigung der Roma*. Lang, Frankfurt am Main
- NECULAU, Adrian – FERREOL, Gilles (ed.)
1996 *Minoritari, marginali, excluși*. Polirom, Iași

POLENDĂ, Rudolf – RÜEGG, François – RUS, Călin (ed.)
2002 *Interculturalitate: Cercetări și perspective românești*. Presa Universitară, Clujeana Cluj-Napoca

POZSONY Ferenc – ANGHEL, Remus Gabriel (ed.)
1999 *Modele de conviețuire în Ardeal. Zăbala*. Asociația Etnografică Kriza János, Cluj-Napoca

ZAMFIR, Cătălin – PREDA, Marian (ed.)
2002 *Romii în România*. Editura Expert, București

ZAMFIR, Elena – ZAMFIR, Cătălin
1993 *Țigani în ignorare și îngrijorare*. Editura Alternative, București

Studii

Istorie

ACHIM, Viorel

1997 Rolul țiganilor în economia țărilor române în Evul Mediu. *Rromathan* 1. 99–104.

ALBERT Ernő

2000 A cigányok Háromszéken. In: *Szabad madár. Háromszéki cigányoktól gyűjtött népköltészet és levéltári okmányok*. Charta Kiadó, Sepsiszentgyörgy, 5–18.

ANĂSTĂSOAIE, Viorel-Marian

2003 Roma/Gypsies in the history of Romania: an old challenge for Romanian historiography. *Romanian Journal of Society and Politics* 3. (1) 262–274.

BECK, Sam

1989 The Origins of Gypsy Slavery in Romania. *Dialectical Anthropology* 14. 53–61.

CROWE, David

1999 The Gypsies of Romania since 1990. *Nationalities Papers* 27. (1) 57–67.

2003 The International and Historical Dimensions of Romani Migration in Central and Eastern Europe. *Nationalities Papers* 31. (1) 81–94.

GHEORGHE, Nicolae

1983 Origins of Roma's Slavery in the Rumanian Principalities. *Roma* 7. (1) 12–27.

IOANID, Radu

2000 Deportarea și exterminarea rromilor. In: IONESCU, Vasile (ed.): *Deportarea rromilor în Transnistria. De la Auschwitz la Bug*. Editura Centrului rromilor pentru politici publice „Aven amentza”, București, 40–51.

KELSO, Michele

1999 Gypsy deportations from Romania to Transnistria 1942–44. In: KENRICK, Donald (ed.): *In the shadow of the Swastika. The Gypsies during the Second World War*. University of Hertfordshire Press, Hatfield, 95–130.

NASTASĂ, Lucian

2001 Studiu introductiv. In: NASTASĂ, Lucian – VARGA Andrea (ed.): *Minorități etnoculturale. Mărturii documentare. Țigani din România (1919–1944)*. Ethnocultural Diversity Center, Cluj-Napoca, 9–24.

POTRA, George

2001 [1939] *Contribuțiuni la istoricul țiganilor din România*. Curtea Veche, București

ȘANDRU, Dumitru

2000 Deportarea Țiganilor în Transnistria – 1942. In: IONESCU, Vasile (ed.): *Deportarea rromilor în Transnistria. De la Auschwitz la Bug*. Editura Centrului rromilor pentru politici publice „Aven amentza”, București, 52–62.

Lingvistică

LĂZĂRESCU, Ioan

2006 Latinismen, Anglizismen und Romismen in der rumänischen Jugendsprache. *Beiträge zur Fremdsprachenvermittlung* 44. 89–99.

LESCHBER, Corinna

1995 Romani Lexical Items in Colloquial Romanian. In: MATRAS, Yaron (ed.): *Romani in Contact. The History, Structure and Sociology of a Language*. John Benjamins Publishing Company, Amsterdam/Philadelphia, 151–176.

SARĂU, Gheorghe

1998 *Rromii, India și limba rromani*. Editura Kriterion, București

Folclor

ALBERT Ernő

2000 *Szabad madár. Háromszéki cigányoktól gyűjtött népköltészet és levéltári okmányok*. Charta Kiadó, Sepsiszentgyörgy

BARI Károly

1999 *Cigány folklór. Magyarország, Románia I–X. (Colecție de CD-uri, Introducere și texte transcrise)*, publicație privată, Budapest

BEISSINGER, Margaret H.

1988 Text and Music in Romanian Oral Epic. *Oral Tradition* 3. (3) 294–314.

2000 Creativity in Performance: Words and Music in Balkan and Old French Epic. In: REICHL, Karl (ed.): *The Oral Epic: Performance and Music*. Verlag für Wissenschaft und Bildung, Berlin, 95–113.

2001 Gender and Power in the Balkan Return Song. *Slavic and East European Journal* 45. (3) 403–430.

2002 Rites of Passage and Oral Storytelling in Romanian Epic and the New Testament. *Oral Tradition: A Special Issue – The Bible in Ancient and Modern Media* 17. (2) 236–248.

2005 Romani (Gypsy) Music-Making at Weddings in Post-Communist Romania: Political Transitions and Cultural Adaptations. *Folklorica* 10. (1) 39–51.

BEISSINGER, Margaret H. – TYLUS, Jane – WOFFORD, Susanne

1999 Introduction. In: BEISSINGER, Margaret H. – TYLUS, Jane – WOFFORD, Susanne (ed.): *Epic Traditions in the Contemporary World: The Poetics of Community*. University of California Press, Berkeley, 1–17.

BÎRLEA, Ovidiu

1942 Conservatorul de lăutari din Rociu. In: POP, Mihai–GOLOPENȚIA, Anton (ed.): *Dâmbovcicul: O plasă din sudul județului Argeș*. Editura Academiei Republicii Socialiste România, București

BUCKLEY, Ann

1994 Professional Musicians, Dancing and Patronage: Continuity and Change in a Transylvanian Community. *The World of Music* 36.

2000 Gypsy Musicians in Transylvania: Changing Lifestyles, Changing Status. In: BAUMANN, Max Peter (ed.): *Music, Language and Literature of the Roma and Sinti*. Verlag für Wissenschaft und Bildung, Berlin 309–318.

CIOBANU, Gheorghe

1967 Folclorul orășenesc. *Studii de Muzicologie* 3. 49–84.

1974 Despre așa-numită gamă țigănească. *Studii de etnomusicologie și bizantinologie* 1. 83–105.

GARFIAS, Robert

1981 Survivals of Turkish characteristics in Romanian Muzica Lăutarească. *Yearbook for Traditional Music* 13. 97–107.

1984 Dance Among the Urban Gypsies of Romania. *Yearbook for Traditional Music* 16. 84–96.

GIURCHESCU, Anca

2000 Gypsy Dance Style as Marker of Ethnic Identity. In: BAUMANN, Max Peter (ed.): *Music, Language and Literature of the Roma and Sinti*. Verlag für Wissenschaft und Bildung, Berlin, 321–329.

NAGY Olga

1978 *A táltos törvénye. Népmese és esztétikum*. Kriterion Kiadó, Bukarest

1988 *A havasi sátoros. Dávid Gyula meséi*. MTA Néprajzi Kutató Csoport, Budapest

1994 *Barangolásaim varázslatos tájban. Cigány barátaim között*. Erdélyi Gondolat Könyvkiadó, Székelyudvarhely

2002 *A gömböcfiú. Erdélyi cigány mesék*. (Vekerci József fordítása). Terebess Kiadó, Budapest

POZSONY Ferenc

1984 *Álomvíz martján. Fekete-ügy vidéki magyar népballadák*. Kriterion Könyvkiadó, Bukarest

RĂDULESCU, Speranța

1985 Ucenicia lăutarului. *Revista de etnografie și folclor* 30. 111–124.

1996 Gypsy Music versus the Music of Others. *Martor* 1. 134–145.

Antropologie-etnologie

ANGHEL, Remus Gabriel

1999 Poveste cu țigani maghiari. In: POZSONY Ferenc – ANGHEL, Remus Gabriel (ed.): *Modele de conviețuire în Ardeal. Zăbala*. Asociația Etnografică Kriza János, Cluj, 88–121.

BECK, Sam

1993 Racism and the Formation of a Romani Ethnic Leader. In: MARCUS, George (ed.): *Perilous States: Conversations on Culture, Politics and Nation*. Chicago and: The University of Chicago Press, London, 165–186.

BEISSINGER, Margaret H.

2001a Occupation and Ethnicity. Constructing Identity among Professional Romani (Gypsy) Musicians in Romania. *Slavic Review* 60. (1) 24–49.

2001b Gender and Power in the Balkan Return Song. *Slavic and East European Journal* 45. (3) 403–430.

2005 Romani (Gypsy) Music-Making at Weddings in Post-Communist Romania: Political Transitions and Cultural Adaptations. *Folklorica* 10. (1) 39–51.

BERTA Péter

2004 „Bolond vagy Jankó? Leányka kell neked?!” In: BORSOS Balázs – SZARVAS Zsuzsa – VARGYAS Gábor (szerk.): *Fehéren, feketén Varsánytól Rititiig. Tanulmányok Sárkány Mihály tiszteletére*. II. L'Harmattan Kiadó, Budapest, 9–37.

2005 Az érték etnicizálása – az etnicitás értéke. A presztízstárgy-gazdaság mint etnikai identitásgyakorlat az erdélyi Gáborok között. *Tabula* 8. (2) 171–200.

2007 Ethnicisation of value – the value of ethnicity: The prestige-item economy as a performance of ethnic identity among the Gabors of Transylvania (Rumania). *Romani Studies* 5. 17. (1) 31–65.

BIRÓ A. Zoltán– OLÁH Sándor

2002 Helykeresők. Roma népesség a székelyföldi településeken, In: BODÓ Julianna (szerk.): *Helykeresők? Roma lakosság a Székelyföldön*. Pro-Print Könyvkiadó – KAM, Csíkszereda, 13–47.

BIRÓ A. Zoltán– BODÓ Julianna

2002 Öndefiníciós kísérletek helyi környezetben. In: BODÓ Julianna (szerk.): *Helykeresők? Roma lakosság a Székelyföldön*. Pro-Print, Csíkszereda, 137–167.

BUCKLEY, Ann

2000 Gypsy Musicians in Transylvania: Changing Lifestyles, Changing Status. In: BAUMANN, Max Peter (ed.): *Music, Language and Literature of the Roma and Sinti*. Verlag für Wissenschaft und Bildung, Berlin, 309–318.

BUDRALA, Dumitru – KATÓ Csilla

2007 A beások – marginalizáció és gazdagság között. In: ILYÉS Sándor – POZSONY Ferenc (szerk.): *Lokalitások, határok, találkozások. Tanulmányok erdélyi cigány közösségekről*. Kriza János Néprajzi Társaság Évkönyve 15. Kriza János Néprajzi Társaság, Kolozsvár, 51–65.

FOSZTÓ László

1998 Cigány–magyar egymás mellett éles Székelyszáldoboson. In: BARI Károly (szerk.): *Tanulmányok a cigányságról és hagyományos kultúrájáról*. Petőfi Sándor Művelődési Központ, Gödöllő, 91–110.

2003 Szorongás és megbélyegzés: a cigány–magyar kapcsolat gazdasági, demográfiai és szociokulturális dimenziói. In: BAKÓ Boglárka (szerk.): *Lokális világok. Együttélés a Kárpát-medencében*. Magyarország az ezredfordulón. Stratégiai tanulmányok a Magyar Tudományos Akadémián. Műhelytanulmányok. MTA Társadalomkutató Központ, Budapest, 83–107.

2006 Mono-Ethnic Churches, the Undertaker Parish, and Rural Civility in Postsocialist Romania. In: HANN, Chris (ed.): *“Civil Religion” Group, The Postsocialist Religious Question: Faith and power in Central Asia and East-Central Europe*. Lit Verlag, Münster, 269–292.

2007a Beszéd és moralitás: az eskü egy kalotaszegi magyarcigány közösségben. In: ILYÉS Sándor – POZSONY Ferenc (szerk.): *Lokalitások, határok, találkozások. Tanulmányok erdélyi cigány közösségekről*. Kriza János Néprajzi Társaság Évkönyve 15. Kriza János Néprajzi Társaság, Kolozsvár, 81–95.

2007b A megtérés kommunikációja: gondolatok a vallási változásról pünkösdzimusra tért romák kapcsán. *Erdélyi Társadalom* (1) 23–49.

GRIGORE, Delia

2001a A halálkép és a temetkezési szokások hagyományos, roma megközelítése. Romániai kelderás romák. In: BÓDI Zsuzsanna (szerk.): *Cigány néprajzi kutatások Közép- és Kelet-Európában*. Gypsy Ethnographical Research in Central and Eastern Europe. Cigány Néprajzi Tanulmányok 10. Magyar Néprajzi Társaság, Budapest, 86–89.

2001b The Roma Traditional Cultures Approach to Death Images and Funeral Customs. The Kalderash Roma in Romania. In: BÓDI Zsuzsanna (szerk.): *Cigány néprajzi kutatások Közép- és Kelet-Európában*. Gypsy Ethnographical Research in Central and Eastern Europe. Cigány Néprajzi Tanulmányok 10. Magyar Néprajzi Társaság, Budapest, 90–93.

KINDA István

2007 Felekezeti és kulturális disszimiláció egy orbaiszéki falu cigányainál. In: ILYÉS Sándor – POZSONY Ferenc (szerk.): *Lokalitások, határok, találkozások. Tanulmányok erdélyi cigány közösségekről*. Kriza János Néprajzi Társaság Évkönyve 15. Kriza János Néprajzi Társaság, Kolozsvár, 153–171.

KLIGMAN, Gail

2001 On the Social Construction of “Otherness”: Identifying “the Roma” in Post-Socialist Communities. *Review of Sociology* 7. (2) 61–78.

KOTICS József

1999 Integreare sau segregare. Țiganiii din Zăbala, județul Covasna. In: POZSONY Ferenc – ANGHEL, Remus Gabriel (ed.): *Modele de conviețuire în Ardeal. Zăbala*. Asociația Etnografică Kriza János, Cluj, 122–136.

KOVALCSIK Katalin – BOROS Loránd

2000 Rudárnak lenni: Egy romániai etnikai csoport identitásának megközelítései. *Pro Minoritate* (3–4) 151–156.

MARIAN-BĂLAȘA, Marin

2003 Maneaua, o creație a politicilor culturale românești. *Studii și materiale de antropologie muzicală*. Editura Muzicală, București, 221–254.

2004 Romany Music and Gypsy Criminality. *Ethnologia Balkanica* 8. 195–225.

MARUSHIAKOVA, Elena – POPOV, Vesselin

2001 Historical and ethnographic background: Gypsies, Roma, Sinti. In: GUY, Will (ed.): *Between past and future: the Roma of Central and Eastern Europe*. University of Hertfordshire Press, Hatfield

OLÁH Sándor

1996 Cigány–magyar kapcsolatok. In: GAGYI József (szerk.): *Egy más mellett élés. A magyar–román, magyar–cigány kapcsolatokról*. Pro-Print Könyvkiadó – KAM, Csíkszereda, 181–194.

2002a „Adjon, Vilmos bácsi ...” In: BODÓ Julianna (szerk.): *Helykeresők? Roma lakosság a Székelyföldön*. Pro-Print Könyvkiadó – KAM, Csíkszereda, 69–87.

2002b Pirosné. In: BODÓ Julianna (szerk.): *Helykeresők? Roma lakosság a Székelyföldön*. Pro-Print Könyvkiadó – KAM, Csíkszereda, 109–135.

PETI Lehel

2007 Adaptálódás és szegregáció. A kulturális különbségek kommunikálása a cigány–magyar együttélésben egy Kis-Küküllő menti településen. In: ILYÉS Sándor – POZSONY Ferenc (szerk.): *Lokalitások, határok, találkozások. Tanulmányok erdélyi cigány közösségekről*. Kriza János Néprajzi Társaság Évkönyve 15. Kriza János Néprajzi Társaság, Kolozsvár, 27–49.

POZSONY Ferenc

1993 A háromszéki magyarajkú cigányok vallásos hitélete. In: BARNA Gábor (szerk.): *Cigány néprajzi tanulmányok 1*. Magyar Néprajzi Társaság, Budapest, 76–80.

1998 Változások az erdélyi cigány társadalom életében. In: BARI Károly (szerk.): *Tanulmányok a cigányságról és hagyományos kultúrájáról*. Petőfi Sándor Művelődési Központ, Gödöllő, 111–118.

2001 The Achievements and Tasks of Gypsy Research in Transylvania. In: BÓDI Zsuzsanna (szerk.): *Cigány néprajzi kutatások Közép- és Kelet-Európában*. Gypsy Ethnographical Research in Central and Eastern Europe. Cigány Néprajzi Tanulmányok 10. Magyar Néprajzi Társaság, Budapest, 16–32.

2001b Az erdélyi cigánykutatások eredményei. In: BÓDI Zsuzsanna (ed.): *Cigány néprajzi kutatások Közép- és Kelet-Európában / Gypsy Ethnographical Research in Central and Eastern Europe*. Magyar Néprajzi Társaság, Budapest, 12–15.

2003 Magyarok, románok és cigányok a háromszéki Zabolán. In: BAKÓ Boglárka (szerk.): *Lokális világok. Együttélés a Kárpát-medencében*. MTA Társadalomkutató Központ, Budapest, 109–138.

2007 Három korszak az erdélyi cigányközösségek kutatásának történetében. In: ILYÉS Sándor – POZSONY Ferenc (szerk.): *Lokalitások, határok, találkozások. Tanulmányok erdélyi cigány közösségekről*. Kriza János Néprajzi Társaság Évkönyve 15. Kriza János Néprajzi Társaság, Kolozsvár, 9–26.

RIES, Johannes

2007 A romák és Isten népe – a pünkösdisták misszió hatása a roma kultúrára. In: ILYÉS Sándor – POZSONY Ferenc (szerk.): *Lokalitások, határok, találkozások. Tanulmányok erdélyi cigány közösségekről*. Kriza János Néprajzi Társaság Évkönyve 15. Kriza János Néprajzi Társaság, Kolozsvár, 139–152.

SZABÓ Á. Töhötöm

2002 Az erővonalak eltolódása – magyar–cigány gazdasági kapcsolatok egy székelyföldi faluban. In: SZABÓ Á. Töhötöm (szerk.): *Lenyomatok. Fiatal kutatók a népi kultúráról*. Kriza Könyvek 12. Kriza János Néprajzi Társaság, Kolozsvár, 205–217.

2004 Kizárás vagy befogadás? Magyarok és cigányok az informális gazdaságban. *Székelyföld*. (VIII.) szeptember, 122–144.

2005 Patroni vechi, patroni noi: maghiari și țigani din perspectiva economiei informale. In: CHELCEA Liviu (ed.): *Economia informală în România. Piețe, practici, sociale și transformări ale statului după 1989*. Paideia, București, 315–341.

2006 Határaink: egy csoportkultúra megalkotása. *Korunk* (XVII.) 9. 8–15.

TESFAY, Sába

2005 A kalap, az ezüstgombos lájbi és az ezüst zsebóra. A marosvásárhelyi gáborcigány viselet az identitás tükrében. *Világosság* 7–8. 181–193.

TÚROS Endre

1996 Magyarok, románok, cigányok: ki van a középpontban? In: GAGYI József (szerk.): *Egy más mellett élés. A magyar–román, magyar–cigány kapcsolatokról*. Pro-Print Könyvkiadó – KAM, Csíkszereda

VAJDA András

2007 „...akkor is magyar cigány vagyok!” Kísérlet egy roma identitásért folyó harcának elemzésére. In: ILYÉS Sándor – POZSONY Ferenc (szerk.): *Lokalítások, határok, találkozások. Tanulmányok erdélyi cigány közösségekről*. Kriza János Néprajzi Társaság Évkönyve 15. Kriza János Néprajzi Társaság, Kolozsvár, 127–137.

VOICULESCU, Cerasela

2007 Egy cigány–paraszt társadalmi és gazdasági rendszer: reciprocitás és túlélési viszonyok egy erdélyi faluban. In: ILYÉS Sándor – POZSONY Ferenc (szerk.): *Lokalítások, határok, találkozások. Tanulmányok erdélyi cigány közösségekről*. Kriza János Néprajzi Társaság Évkönyve 15. Kriza János Néprajzi Társaság, Kolozsvár, 67–79.

Sociologie-demografie

ABRAHAM, Dorel – BĂDESCU, Ilie

1994 Conlocuirea etnică în România: rezultate ale cercetărilor de teren. *Sociologie Românească* 5. (2–3) 181–192.

ARPINTE, Daniel et alii

2004 Copii romi pe piața muncii: Studii de caz în zonele Zabărăuți și Iacob Andrei, sector 5, București. *Jurnalul practicilor pozitive comunitare* 4. (1–2) 8–19.

BĂDESCU, Gabriel

2001 O analiză cantitativă asupra proiectelor pentru romi. In: ANĂSTĂSOAIE, Viorel-Marian – TARNOVSCHI, Daniela (ed.): *Proiecte pentru romii din România, 1990–2000*. Fundația CRDE, Cluj-Napoca, 33–68.

BĂDESCU, Ilie – ABRAHAM, Dorel

1994 Conlocuirea etnică în România. Aspecte teoretico-metodologice. *Sociologie Românească* 5. (2–3) 161–167.

BLEAHU, Ana

2006 Mecanisme ale excluziunii de la serviciile de sănătate, cu accent pe problematica romilor. *Calitatea Vieții* 17. (1–2) 1–16.

BOIA, Aurel

1938 Integrarea țiganilor din Șanț (Năsăud) în comunitatea românească a satului. *Sociologie Românească* 3. (7–9) 351–365.

BUCUR, Viorica

2003 The Roma Population in Romania and its Education. *Südosteuropa Mitteilungen* 2. 55–65.

BURTEA, Vasile

1994 Neamuri de romi și modul lor de viață. *Sociologie Românească* 2–3. 257–274.

1997 Șansele populației de rromi. *Revista de Cercetări Sociale* 3.

1998 Rromi – o nouă minoritate națională sau o etnie europeană? *Revista de Cercetări Sociale* 3–4.

CACE, Sorin

2002 Implicarea actorilor sociali comunitari în prevenirea și eliminarea celor mai grave forme ale muncii copiilor în comunitățile de romi. *Jurnalul practicilor pozitive comunitare* 2. (1–2) 29–40.

CACE, Sorin – VLĂDESCU, Cristian

2004a Accesul populației roma la serviciile de sănătate. *Jurnalul practicilor pozitive comunitare* 3–4. 1–11.

2004b Starea de sănătate a populației roma și accesul la serviciile de sănătate. Editura Expert, București

CACE, Sorin – PREOTEASA, Ana Maria – IRIMESCU, Flavia

2004 Copiii romi care muncesc: studiu de caz în localitatea Calvini, Județul Buzău, Iulie 2001. *Calitatea Vieții* 15. (1–2) 1–15.

- CACE, Sorin et alii
2002 *Copiii romei care muncesc și familiile acestora. Caracteristici socio-culturale și condiții de viață*. Editura RO Media, București
- CACE, Sorin (ed.)
1999 *Copiii romei în România*. Salvați Copiii, București
- CACE, Sorin et alii
2001 *Cercetări cu privire la minoritatea romă*. Editura Expert, București
- COBIANU BĂCANU, Maria
1996 Mutații în identificarea etnică a romilor/țiganilor. *Sociologie Românească* 1–2.
- COBIANU BĂCANU, Maria – CĂLIN-STIUCA, Ioana – CĂLIN, Lucian
1994 Comunitatea sătească multiethnică: Hădăreni. *Sociologie Românească* 2–3.
- CULIC, Irina – HORVÁTH István – LAZĂR, Marius
2000 *Ethnobarometer – Interethnic Relations in Romania*. CRDE, Cluj-Napoca
- DUMINICĂ, Gelu – PREDĂ, Marian
2003 *Accesul romilor pe piața muncii*. ECA – Editura Cărții de Agribusiness, București
- DUMINICĂ, Gelu (ed.)
2006 *Accesul romilor la servicii sociale. Realități și tendințe în anul 2005*. AMM Design, Cluj-Napoca
- GHEORGHE, Nicolae
1991 Roma–Gypsy Ethnicity in Eastern Europe. *Social Research* 58. (4) 879–944.
- HAUPT, Gernot
2002 Rumänische Impressionen: Anstelle eines Berichts von einer Projekt- und Studienreise nach Rumänien.
<http://www.kaernten-sozialarbeit.at/content/download/rumaenien.pdf>
- IONESCU, Maria – CACE, Sorin
2005a *Public Policies for Roma: Evolution and Perspectives*. Editura Expert, București
2005b *Workforce Employment policies for the Roma People from Romania*. Editura Expert, București
- LADÁNYI János – SZELÉNYI Iván
2001a A roma etnicitás társadalmi konstrukciója Bulgáriában, Magyarországon és Romániában a piaci átmenet korszakában. *Szociológiai Szemle* 4. 85–95.
2001b The Social Construction of Roma Ethnicity in Bulgaria, Romania and Hungary During the Market Transition. *Review of Sociology* 7. (2) 79–89.
- MERFEA, Mihai
1991 *Țigani: Integrarea socială a romilor*. Editura „Bârsa”, Brașov
- MOISĂ, Florin
2003 Copiii romei pe piața muncii – studiu de caz: comunitatea de romi de la Pata-Rât, Cluj Napoca. *Jurnalul practicilor pozitive comunitare* 3. (3–4) 1–18.
- NECULAU, Adrian – FERREOL, Gilles (ed.)
1996 *Minoritari, marginali, excluși*. Polirom, Iași
- PÉTER László
2003 Elszegényedés és szegregálódás egy ipari kisvárosban. *WEB* 11. 15–28.

POLENDĂ, Rudolf

2006 Historical minorities and new immigrants. In: RÜEGG, François – POLENDĂ, Rudolf – RUS, Călin (ed.): *Interculturalism and Discrimination in Romania*. Lit Verlag, Münster, 47–58.

POLENDĂ, Rudolf – RÜEGG, François – RUS, Călin

2002 *Interculturalitate: Cercetări și perspective românești*. Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca

PREDĂ, Marian – RUGHINIȘ, Ana Cosima

1998 Zabrăuți: Diferențe și divergențe într-o comunitate urbană. *Revista de Cercetări Sociale* 3–4.

PREDĂ, Marian – DUMINICĂ, Gelu – MOISĂ, Florin

(n.d.) „Tânăr rom – caut loc de muncă.” *Dimensiuni ale participării romilor pe piața muncii. Studiu de caz pe municipiul București*. Editura Agenției de Dezvoltare Comunitară „Împreună”, București

PREOTEASA, Ana Maria – CACE, Sorin

2004 Starea de sănătate a populației roma din România. *Jurnalul practicilor pozitive comunitare* 4. (1–2) 35–38.

RAȚ, Cristina

2005 Romanian Roma, State Transfers, and Poverty. *International Journal of Sociology* 35. (3) 85–116.

RINGOLD, Dena

2000 *Roma and the Transition in Central and Eastern Europe: Trends and Challenges*. The World Bank, Washington D.C.

SANDU, Dumitru

2005a *Comunitățile de Romi din România: O hartă a sărăciei comunitare prin sondajul PROROMI*. Banca Mondială, București

2005b *Roma Social Mapping: Targeting by a Community Poverty Survey*. World Bank, București

ȘERBAN, Monica

1998 Aspecte ale atașamentului față de comunitatea locală. *Revista de Cercetări Sociale* (3–4).

SURDU, Mihai

1998 Efectele condiționării alocăției pentru copii de prezența școlară în cazul copiilor romi. *Calitatea vieții* 1.

2002 Improving quality of education in schools with a high percentage of Roma pupils in Romania. *Roma Rights Review*

TARNOVSCHI, Daniela

2006 The construction of a new Roma ethnic identity. In: RÜEGG, François – POLENDĂ, Rudolf – CĂLIN, Rus (ed.): *Interculturalism and Discrimination in Romania*. Lit Verlag, Münster, 105–134.

TOMA Stéfania

2005 „Az én cigányom”. Informális gazdasági kapcsolatok cigányok és magyarok között. *Erdélyi Társadalom* 3. (1) 53–70.

2006 Ethnic relations and poverty in a multi-ethnic community in Romania. In: RÜEGG, François – POLENDĂ, Rudolf – CĂLIN, Rus (ed.): *Interculturalism and Discrimination in Romania*. Lit Verlag, Münster, 155–172.

VOICULESCU, Cerasela

2002 Construcții identitare la rromii din Sângeorgiu de Mureș. *Sociologie Românească* 1–2. 100–125.

2005 Temporary Migration of Transylvanian Roma to Hungary. In: POP, Dani (ed.): *New Patterns of Labour Migration in Central and Eastern Europe*. AMM Design, Cluj-Napoca, 148–166.

Analize politice, analize de reprezentări media

ANDREESCU, Gabriel

2006 Romanian research in the field of national minorities. In: RÜEGG, François – POLENDĂ, Rudolf – RUS, Călin (ed.): *Interculturalism and Discrimination in Romania*, Münster: Lit Verlag, 279–287.

FOSZTÓ László

- 2003a The Tyrant, the Terrorists and Disruptive Elements: Aliens in the Romanian Revolution of December 1989. In: ANASTASOAI, Viorel et alii (ed.): *Breaking the Wall. Representing Anthropology and Anthropological Representations in Post-Communist Eastern Europe*. EFES, Cultural Analysis Series 6. Cluj-Napoca, 71–84.
- 2003b A zsarnok, a terroristák és a rendbontó elemek. Idegenek az 1989. decemberi forradalomban. *Korunk* 4. 58–69.
- 2007 Királyok, papok, újságírók és az angol bárónő: romániai romák a posztszocialista nyilvánosságban. *Regio* 18. (1) 25–50.

FOSZTÓ László – ANĂSTĂSOAIE, Marian-Viorel

- 2001 Romania: representations, public policies and political projects. In: GUY, Will (ed.): *Between past and future: the Roma of Central and Eastern Europe*. University of Hertfordshire Press, Hatfield, 351–369.

GEAMBAȘU Réka

- 2003 A kolozsvári roma elit kialakulásának folyamata. *Erdélyi Társadalom* 1. (1) 67–86.

GHEORGHE, Nicolae - ACTON, Thomas

- 1996 A multikulturalitás problémái: kisebbségi, etnikai és emberi jogok. *Replika* 6. (23–24) 207–218.
- 2001 Citizens of the world and nowhere: Minority, ethnic and human rights for Roma during the last hurrah of the nation-state. In: GUY, Will (ed.): *Between past and future: the Roma of Central and Eastern Europe*. University of Hertfordshire Press, Hatfield, 54–70.

GROSS, Peter

- 2006 A Prolegomena to the Study of the Romani Media in Eastern Europe. *European Journal of Communication* 21. (4) 477–497.

HANGANU, Cristina

- 1999 Cutting edge: the Romanian Press and Roma 1990–1994. *Roma Rights* 52–55.

HORVÁTH István

- 1999 *Minoritățile din România. Aspecte politice*. Editura Limes, Cluj-Napoca

IONESCU, Mariea – CACE, Sorin

- 2005 *Public Policies for Roma: Evolution and Perspectives*. Editura Expert, București

KLÍMOVÁ-ALEXANDER, Ilona

- 2002 Romani political representation in Central Europe. A historical survey. *Romani Studies* 5. 12. (2).
- 2004 The Development and Institutionalization of Romani Representation and Administration. Part 1. *Nationalities Papers* 32. 3. 599–629.
- 2005 The Development and Institutionalization of Romani Representation and Administration. Part 2: Beginnings of Modern Institutionalization (Nineteenth Century–World War II). *Nationalities Papers* 33. (2) 155–210.

MAGYARI Nándor László

- 1997–1998 Politicile minoritare în „tranziție”. *Studia Universitatis Babeș-Bolyai, Sociologia* 42–43. (1–2) 97–120.

MAGYARI-VINCZE Enikő

- 2006 *Roma Women's Reproductive Health as a Human Rights Issue in Romania*. Central European University, Center for Policy Studies, Budapest

MĂRGINEAN, Ioan

- 2000 *Economia politicilor sociale*. Editura Ars Docendi, București

MIȘCOIU, Sergiu

- 2005 Revisiting the Liberal Pluralist Solutions. Research Concerning the Case of the Roma Population in Central and Eastern Europe. In: FRUNZĂ, Sandu – GAVRILIȚĂ, Nicu – JONES, Michael S. (ed.): *Challenges of Multiculturalism in Central and Eastern Europe*. ProvoPress, Cluj-Napoca

2006 Is there a model for the political representation of the Romanian Roma? *Sfera Politicii* 123–124. 78–89.

MUDURE, Michaela

2003 From the Gypsies to the African Americans. *Journal for the Study of Religions & Ideologies*. Spring 2003 (4) 58–74.

OPREA, Alexandra

2005 The Arranged Marriage of Ana Maria Cioaba, Intra-Community Oppression and Romani Feminist Ideals: Transcending the Primitive Culture Argument. *European Journal of Women's Studies* 12. (2) 133–48.

SIMHANDL, Katrin

2006 Western Gypsies and Travelers – Eastern Roma: the creation of political objects by the institutions of the European Union. *Nations and Nationalism* 12 (1) 97–115.

TILEAGĂ, Cristian

2005a Accounting for extreme prejudice and legitimating blame in talk about the Romanies. *Discourse&Society* 16. (5) 603–624.

2005b A szélsőséges előítélet magyarázata és a vádolás legitimációja a romákról szóló beszédben. *Replika* 53. 35–53.

2006a Discourse, dominance and power relations: Inequality as a social and interactional object. *Ethnicities* 6. (4) 476–497.

2006b Representing the other: a discursive analysis of prejudice and moral exclusion in talk about Romanies. *Journal of Community & Applied Social Psychology* 16. (1) 19–41.

TIMMERMAN, Jeff

2004 When Her Feet Touch the Ground: Conflict Between the Roma Familistic Custom of Arranged Juvenile Marriage and enforcement of International Human Rights Treaties. *Journal of Transnational Law & Policy* 13. (2) 475–497.

VERMEERSCH, Peter

2001 Advocacy Networks and Romani Politics in Central and Eastern Europe. *Journal on Ethnopolitics and Minority Issues in Europe* 2001 (1) <http://www.ecmi.de/jemie/download/Focus11-2001Vermeersch.pdf>.

ZAMFIR, Elena – ZAMFIR, Cătălin

1995 *Politici sociale: România in context European*. Editura Alternative, București

Autobiografii, interviuri, oral history

BECK, Sam

1993 Racism and the Formation of a Romani Ethnic Leader. In: MARCUS, George (ed.): *Perilous States: Conversations on Culture, Politics and Nation*. The University of Chicago Press, Chicago and London, 165–186.

ERRC

2002 ERRC Interview with Nicolae Gheorghe, In: CAHN, Claude (ed.): *Roma Rights: Race, Justice, and Strategies for Equality*. International Debate Education Association, New York – Amsterdam – Brussels, 197–205.

KÖNCZEI Csilla – LĂCĂTUȘ, Ileana

2002 *Ilonka néni*. Editura Fundației Pentru Studii Europene, Cluj-Napoca

NEMÉNYI László – ZÁDORI Zsolt

2000 A Styx mindkét oldalán: Beszélgetés Michael Sinclair Stewart angol antropológussal, *Beszélő* 11.

OKELY Judith

2004 „A terep ma már nem az a fantasztikus vidék... az Operencián túl!” Interjú Judit Okely brit szociálintropológussal. *Anthropolis* 1. (1) 110–119.

Filme documentare

BUDRALA, Dumitru

2004 *Blestemul ariciului*. ASTRA Film

DELLAL, Jasmine

2006 *When the Road Bends: Tales of a Gypsy Caravan*. <http://imdb.com/title/tt0412796/>; <http://www.gypscaravanmovie.com/>

KELSO, Michelle

2005 *Hidden Sorrows - The Persecution of Romanian Gypsies During WW II*. In the Shadow Productions

KÖNCZEI Csilla

1991 „*Noi suntem ai nimănu!*”

LAKATOS Róbert

2004 *Bahrtalo! Jó szerencsét!*

2005 *Spílerék avagy Casino Transsylvaniae*

MAGYARI-VINCZE Enikő

2006 *Flori de mac*

MOHI Sándor – TÁNCZOS Vilmos

2000 *Ahogy az Isten elrendeli... – Olga filmje*. Dunatáj Alapítvány–Duna Televízió

PETKE László

2002 *Hogyha az Isten akarja*.

PÖLCZ Boglárka – PÖLCZ Róbert

2001 *Szafari*

POPESCU, Paul

2002 *Amintirile Satrei*. S.C. SATRA PROD S.R.L

SCHWARTZ, Andrei

1997 *Auf der Kippe*. Wüste Filmproduktion; Zweites Deutsches Fernsehen (ZDF <http://imdb.com/title/tt0156304/>)

TIPURIȚA, Liviu – MACRAE, Callum

2004 *Gypsy Child Brides*. BBC This World: World Weddings

Reprezentări artistice

Literatură

IONESCU, Vasile (ed.)

2000 *O mie de ani de singurătate. Rromii in proza românească*. Editura Centrului rromilor pentru politici publice „Aven Amentza”, București

MIHAI CIOABĂ, Luminița

1994 *O angluno la phuveako. Rădăcina Pământului. Die Wurzel der Erde. Earths root*. Editura Neo Drom, Sibiu

1997 *Negustorul de ploaie. O manusi kai bitinel brisînd. The Rain Merchant. Der Regenhandler. Poezii*. Editura Neo Drom, Sibiu

Filme

DANELIUC, Mircea

1995 *Senatorul melcilor*. Alpha Films International, <http://imdb.com/title/tt0114387/>

GATLIF, Tony

1993 *Latcho Drom*. Michele Ray-Gavras, <http://imdb.com/title/tt0107376/>

1997 *Gadjo dilo*. Canal+; Centre National de la Cinématographie (CNC); Ministère de la Culture de la République Française; Princes Films; Sacem, <http://imdb.com/title/tt0122082/>

2006 *Transylvania*. Princes Films; Pyramide Productions (co-production); Canal+ (participation); TPS Star (participation); Soficinéma 2 (in association with); Centre National de la Cinématographie (CNC) (participation); <http://imdb.com/title/tt0463381/>

PEJO, Robert-Adrian

2005 *Dallas Pashamende*. Allegro Film; MTM Medien & Television; Új Budapest Filmstudio, <http://imdb.com/title/tt0382627/>

Rapoarte, propuneri și alte documente

Council of Europe

MATRAS, Yaron

2005 *The Status Of Romani In Europe. Report Submitted To The Council Of Europe's Language Policy Division, October 2005.*

VERSPAGET, Josephine

1995 *The Situation of Gypsies (Roma and Sinti) in Europe*. Council of Europe, Strasbourg

European Roma Rights Center (ERRC)

CAHN, Claude - PETROVA, Dimitrina

2001 *State of Impunity: Human Rights Abuse of Roma in Romania. Country Reports Series*. European Roma Rights Center, Budapest

2001 *Stare de impunitate. Încălcarea drepturilor omului. Cazul rromilor din România*. CRCR, Cluj-Napoca

ERRC

2003 *ERRC Statement Concerning Recent Events Surrounding Romanian Romani Wedding*, http://lists.errc.org/publications/letters/2003/romania_oct_7_2003.shtml.

Human Rights Watch

HUMAN RIGHTS WATCH

1991 *Destroying Ethnic Identity: The Gypsies of Romania*. Human Rights Watch, New York

Minority Rights Group

GHEORGHE, Nicolae – LIEGLOIS, Jean-Paul

1995 *Gypsies: a European Minority*. Minority Rights Group, London

Open Society Institute (OSI)

ZOON, Ina

2000 *Roma Access to Public Services in Romania, Bulgaria and FYR of Macedonia*. Open Society Institute, New York

2001a *La periferia societății. Rromii și serviciile publice în România*. Centrul de Resurse pentru Comunitățile de Romi, Cluj-Napoca

2001b *On the margins. Roma and Public Services in Romania, Bulgaria, Macedonia*. Open Society Institute, New York

The Organization for Security and Co-operation in Europe (OSCE)

GHEORGHE, Nicolae – TANAKA, Jennifer

1998 *Public Policies Concerning Roma and Sinti in the OSCE Region*. Background paper 4. OSCE, Warsaw

KOCZE, Angela et alii

1996 *The Roma of Central and Eastern Europe: legal remedies or invisibility?* OSCE, Warsaw

Project on Ethnic Relations (PER)

GHEORGHE, Nicolae – MIRGA, Andrzej

1997 *The Roma in the Twenty-First Century: A policy paper*. Project on Ethnic Relations, Princeton

PER

1992 *The Romanies in Central and Eastern Europe: Illusion and Reality*. Project on Ethnic Relations, Princeton

1994 *Countering Anti-Roma Violence in Eastern Europe: The Snagov Conference and Related Efforts*. Project on Ethnic Relations, Princeton

1997 *Images and Issues: Coverage of the Roma in the Mass Media in Romania*. Project on Ethnic Relations, Princeton

1999 *State Policies Towards Romani Communities in Candidate Countries to the EU: Government and Romani Participation in Policy-Making*. Project on Ethnic Relations, Princeton

United Nations Development Programme (UNDP)

CACE, Sorin – DUMINICĂ, Gelu – PREDA, Marian

2005 *Evaluarea programelor pentru comunitățile de romi din România*. Agenția de dezvoltare comunitară „Împreună”; UNDP

IVANOV, Andrey et alii

2002 *A függőségi csapda elkerülése: Romák Közép- és Kelet-Európában. (Regionális emberi fejlődési jelentés)*. United Nations Development Programme, Bratislava

IVANOV, Andrey (ed.)

2002 *Avoiding the Dependency Trap*. Bratislava: United Nations Development Programme, Regional Bureau for Europe and the Commonwealth of Independent States

The World Bank

RINGOLD, Dena

2000 *Roma and the Transition in Central and Eastern Europe: Trends and Challenges*. The World Bank, Washington

RINGOLD, Dena – ORENSTEIN, Michell A. – WILKENS, Erika

2003 *Roma in an expanding Europe: Breaking the poverty cycle. Conference Edition*. The World Bank, Washington

2005 *Roma in an expanding Europe: Breaking the poverty cycle*. The World Bank, Washington

SANDU, Dumitru

2005 *Roma Social Mapping: Targeting by a Community Poverty Survey*. The World Bank, București

DESPRE INSTITUTUL PENTRU STUDIAREA PROBLEMELOR MINORITĂȚILOR NAȚIONALE ABOUT THE ROMANIAN INSTITUTE FOR RESEARCH ON NATIONAL MINORITIES A NEMZETI KISEBBSÉGKUTATÓ INTÉZETRŐL

INSTITUTUL PENTRU STUDIAREA PROBLEMELOR MINORITĂȚILOR NAȚIONALE (ISPMN) funcționează ca instituție publică și ca personalitate juridică în subordinea Guvernului și în coordonarea Departamentului pentru Relații Interetnice. Sediul Institutului este în municipiul Cluj-Napoca.

■ Scop și activități de bază

studierea și cercetarea inter- și pluridisciplinară a păstrării, dezvoltării și exprimării identității etnice, studiarea aspectelor sociologice, istorice, culturale, lingvistice, religioase sau de altă natură ale minorităților naționale și ale altor comunități etnice din România.

■ Direcții principale de cercetare

Schimbare de abordare în România, în domeniul politicilor față de minoritățile naționale: analiza politico instituțională a istoriei recente;
Dinamica etno-demografică a minorităților din România;
Revitalizare etnică sau asimilare? Identități în tranziție, analiza transformărilor identitare la minoritățile etnice din România;
Analiza rolului jucat de etnicitate în dinamica stratificării sociale din România;
Patrimoniul cultural instituțional a minorităților din România;
Patternuri ale segregării etnice;
Bilingvismul: modalități de producere, atitudini și politici publice;
Noi imigranți în România: modele de incorporare și integrare;

The ROMANIAN INSTITUTE FOR RESEARCH ON NATIONAL MINORITIES (RIRNM) is a legally constituted public entity under the authority of the Romanian Government. It is based in Cluj-Napoca.

■ Aim

The inter- and multidisciplinary study and research of the preservation, development and expression of ethnic identity, as well as social, historic, cultural, linguistic, religious or other aspects of national minorities and of other ethnic communities in Romania.

■ Major research areas

Changing policies regarding national minorities in Romania: political and institutional analyses of recent history;
Ethno-demographic dynamics of minorities in Romania;
Identities in transition – ethnic enlivening or assimilation? (analysis of transformations in the identity of national minorities from Romania);
Analysis of the role of ethnicity in the social stratification dynamics in Romania;
The institutional cultural heritage of minorities in Romania;
Ethnic segregation patterns;
Bilingualism: ways of generating bilingualism, public attitudes and policies;
Recent immigrants to Romania: patterns of social and economic integration.

A kolozsvári székhelyű, jogi személyként működő NEMZETI KISEBBSÉGGUTATÓ INTÉZET (NKI) a Román Kormány hatáskörébe tartozó közintézmény.

■ **Célok**

A romániai nemzeti kisebbségek és más etnikai közösségek etnikai identitásmegőrzésének, -változásainak, -kifejeződésének, valamint ezek szociológiai, történelmi, kulturális, nyelvészeti, vallásos és más jellegű aspektusainak kutatása, tanulmányozása.

■ **Főbb kutatási irányvonalak**

A romániai kisebbségpolitikában történő változások elemzése: jelenkortörténetre vonatkozó intézménypolitikai elemzések;

A romániai kisebbségek népességdemográfiai jellemzői;

Átmeneti identitások – etnikai revitalizálás vagy asszimiláció? (a romániai kisebbségek identitásában végbemenő változások elemzése);

Az etnicitás szerepe a társadalmi rétegződésben;

A romániai nemzeti kisebbségek kulturális öröksége;

Az etnikai szegregáció modelljei;

A kétnyelvűség módozatai, az ehhez kapcsolódó attitűdök és közpolitikák;

Új bevándorlók Romániában: társadalmi és gazdasági beilleszkedési modellek.

A APĂRUT/PREVIOUS ISSUES/MEGJELENT:

■ **Nr. 1.**

Kiss Tamás – Csata István: Evoluția populației maghiare din România. Rezultate și probleme metodologice. Evolution of the Hungarian Population from Romania. Results and Methodological Problems

■ **Nr. 2.**

Veres Valér: Analiza comparată a identității minorităților maghiare din bazinul Carpatic. A Kárpát-medencei magyarok nemzeti identitásának összehasonlító elemzése.

ÎN PREGĂTIRE/NEXT ISSUES/ELŐKÉSZÜLETBEN:

■ **Nr. 4.**

Remus Gabriel Anghel: Migrația și problemele ei: perspectiva transnațională ca o nouă modalitate de analiză a etnicității și schimbării sociale în România.

■ **Nr. 5.**

Székely István Gergő: Soluții instituționale speciale pentru reprezentarea parlamentară a minorităților naționale

Studii de atelier. Cercetarea minorităților naționale din România
Working papers in romanian minority studies
Műhelytanulmányok a romániai kisebbségekről

Institutul pentru Studierea
Problemelor Minorităților
Naționale

Cluj-Napoca, 2008
ISSN 1844 – 5489